

دانشگاه صنعتی شاهرود

معاونت پژوهشی و فناوری

آیین‌نامه حقوق، مدیریت و تجاری سازی دارایی‌های فکری دانشگاه صنعتی شاهرود

مقدمه:

با عنایت به ارزشهای معنوی، مادی و تجاری دارایی‌های فکری و در راستای افزایش اعتبار و ارتقای دانشگاه و ایجاد درآمدهای پایدار دانش بنیان و به منظور حفاظت، مدیریت و تجاری‌سازی دارایی‌های فکری دانشگاه و ورود به بازار دارایی‌های فکری و حمایت از حقوق دارایی‌های مزبور و همچنین در جهت نیل به اهداف دانشگاه‌های نسل سوم و حرکت به سوی دانشگاه کارآفرین و با لحاظ فرهنگ‌سازی اقتصاد دانش بنیان جهت تولید ثروت و اشتغال‌زایی و نهادینه سازی حقوق مالکیت فکری و با هدف تبیین ساختار و ضوابط اجرایی حقوق، مدیریت و تجاری سازی دارایی‌های فکری و تشویق در جهت حرکت به سمت ارتقای خلاقیت، نوآوری و توسعه فناوری - های ارزش آفرین و با در نظر گرفتن قوانین جاری کشور در زمینه حقوق مالکیت فکری و خط مشی و دستورالعمل تعیین شده توسط وزارت علوم و اسناد بالادستی کشور از جمله بند الف ماده ۴۵ قانون برنامه چهارم توسعه، «آیین‌نامه حقوق، مدیریت و تجاری سازی دارایی‌های فکری دانشگاه صنعتی شاهرود» به شرح زیر تصویب گردید و مفاد آن بر تمامی اشخاص شاغل، همکار یا دانشجو در دانشگاه صنعتی شاهرود و همچنین بر تمامی اشخاص حقوقی یا حقیقی که به هر نحو از امکانات و اعتبارات مادی و معنوی دانشگاه در خصوص ایجاد و بهره برداری از دارایی‌های فکری بهره مند می‌شوند، حاکم می‌باشد.

فصل اول: مفهوم، مصادیق و انواع دارایی‌های فکری

ماده ۱- به دارایی‌های حاصل از خلاقیت‌های فکری انسان که عمدتاً به دو دسته کلی دارایی‌های صنعتی نظیر اختراعات، طرح‌های صنعتی، علائم و نام‌های تجاری و دارایی‌های ادبی و هنری نظیر آثار مکتوب از جمله در قالب کتب و مقالات، نرم افزارهای رایانه‌ای تقسیم می‌شوند، دارایی‌های فکری می‌گویند.

ماده ۲- مهمترین مصادیق دارایی‌های فکری به شرح زیر می‌باشد:

اختراع: نتیجه فکر فرد یا افراد است که برای اولین بار فرآیند یا فرآورده‌ای خاص را ارائه می‌کند و مشکلی را در یک حرفه، فن، فناوری، صنعت و مانند آنها حل می‌نماید و حاوی ابتکار جدید و دارای کاربرد صنعتی باشد.

طرح صنعتی: هرگونه ترکیب خطوط یا رنگ‌ها و هرگونه شکل سه بعدی با خطوط، رنگ‌ها و یا بدون آن، به گونه‌ای که ترکیب یا شکل یک فرآورده صنعتی یا محصولی از صنایع دستی را تغییر دهد، طرح صنعتی است.

علامت تجاری: هر نشان قابل رؤیتی که بتواند کالاها یا خدمات اشخاص حقیقی یا حقوقی را از هم متمایز سازد.

نام تجاری: اسم یا عنوانی که معرف و مشخص کننده شخص حقیقی یا حقوقی باشد.

نرم افزار: عبارت است از مجموعه برنامه‌های رایانه‌ای، رویه‌ها، دستورالعمل‌ها و مستندات مربوط به آن‌ها و نیز اطلاعات مربوط به عملیات یک سیستم رایانه‌ای که دارای کاربری مشخص بوده و بر روی یکی از حامل‌های رایانه‌ای ضبط شده باشد.

دانش فنی: شامل اطلاعات، فرمول‌ها، الگوها، نرم افزارها و برنامه‌ها، ابزار و روش‌ها، تکنیک‌ها و فرایندها، تالیفات منتشر نشده، روش‌های انجام تجارت و داد و ستد، فنون، نقشه‌ها و فراگردها، و امثال

طرح‌های پژوهشی، کتب، پایان‌نامه، رساله، مقالات و سایر تولیدات علمی قابل انتشار به صورت کاغذی یا الکترونیکی

سایر محصولات از قبیل قطعات موسیقی، هنرهای دستی، نقاشی، نمایشنامه، فیلم، نشانه‌های جغرافیایی، گونه‌های جدید گیاهی، اسرار تجاری و...

ماده ۳- دارایی‌های فکری مندرج در ماده ۲ از حیث نحوه ی تملک دانشگاه به دو دسته تقسیم می‌شوند:

۳-۱- دارایی‌های فکری تولید شده: به دارایی‌های گفته می‌شود که با استفاده از سرمایه گذاری، امکانات، تسهیلات و یا برند دانشگاه تولید می‌شود و به صورت کلی یا جزئی طبق ماده ۱۶، به تملک دانشگاه در می‌آید و شامل اقسام زیر می‌باشد:

۳-۱-۱- دارایی‌های فکری ناشی از سرمایه گذاری کامل دانشگاه از قبیل طرح‌های پژوهشی داخلی و کتب منتشر شده توسط مرکز چاپ و نشر دانشگاه.

۳-۱-۲- دارایی‌های فکری ناشی از سرمایه گذاری مشترک دانشگاه با اشخاص خارج از دانشگاه؛

۳-۱-۳- دارایی‌های فکری ناشی از اعطای تسهیلات از سوی دانشگاه؛

۳-۱-۴- دارایی‌های فکری ناشی از مساعدت دانشگاه در پایان نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی؛

۳-۱-۵- دارایی‌های فکری که به هر نحوی با بهره گیری از امکانات مختلف دانشگاه تولید می‌شود؛

۳-۱-۶- دارایی‌های فکری که به هر نحوی با زمینه سازی و مساعدت غیر مالی و صرفاً بر اساس برند دانشگاه تولید می‌شود؛ از قبیل طرح‌های ارتباط با صنعت.

۳-۲- دارایی‌های فکری تحصیل شده: به دارایی‌هایی گفته می‌شود که سابقاً تولید شده و در تولید آن از اعتبار، برند و امکانات دانشگاه استفاده نشده، لیکن تمام یا بخشی از حقوق مالکیت یا بهره برداری از آن، طبق ماده ۱۶ به نحوی از انحاء به دانشگاه منتقل و به تملک دانشگاه در می‌آید و شامل اقسام زیر می‌باشد:

۳-۲-۱- دارایی‌های فکری مرتبط با ثبت اختراعات؛

۳-۲-۲- سایر دارایی‌های فکری مندرج در ماده ۲.

فصل دوم: فرهنگ سازی، سیاستگذاری و ثبت دارایی‌های فکری

ماده ۴- سیاستگذاری، فرهنگ سازی، برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در مورد حقوق مالکیت و دارایی‌های فکری دانشگاه توسط کمیته‌ای بنام «کمیته مالکیت فکری» انجام می‌شود.

ماده ۵- وظایف اصلی کمیته مالکیت فکری به شرح زیر می‌باشد:

- سیاستگذاری و برنامه‌ریزی در زمینه واگذاری یا دریافت امتیاز دارایی‌های فکری
- تصمیم‌گیری در مورد حفاظت از دارایی‌های فکری مؤسسه
- ارزشگذاری دارایی‌های فکری
- تعیین درصد سهم هریک از ذی‌نفعان از حقوق مادی و معنوی حاصل از دارایی‌های فکری
- رسیدگی به اختلافات احتمالی در زمینه مسائل مربوط به حقوق مالکیت فکری با بهره‌مندی از حقوقدانان خبره در زمینه حقوق مالکیت فکری
- بهره‌گیری از مشاوران و متخصصان هر حوزه تخصصی در راستای برنامه‌ریزی و تصمیم‌سازی بهتر در خصوص کلیه مسایل مربوط به دارایی‌های فکری
- تصمیم در خصوص نیازمندی‌های ایجاد بستر خلق دارایی‌های فکری در دانشگاه و تدوین خط‌مشی‌های لازم برای عملیات سازی آنها
- تصمیم در خصوص شیوه‌های ایجاد، مدیریت و تجاری سازی دارایی‌های فکری در دانشگاه
- اعلام فراخوان جهت شناسایی استعداد‌های موجود در دانشگاه برای خلق دارایی فکری و توسعه فناوری
- ارزیابی برنامه‌ها و طرح‌های پژوهشی مرتبط با دارایی‌های فکری از نظر امکان‌سنجی و درجه احتمال تجاری سازی و اعلام نظر به صاحبان برنامه و طرح
- مستند سازی و ثبت دارایی‌های فکری دانشگاه
- بررسی و اعلام نظر در خصوص ثبت یا عدم ثبت دارایی‌های فکری دانشگاه یا قابلیت تجاری سازی آن
- تصمیم در خصوص قالب بهره‌برداری از دارایی‌های فکری و سهم هر یک از ذینفعان مطابق این آیین‌نامه
- نظارت و اعلام نظر در خصوص هر یک از قالب‌های اتخاذ شده برای بهره‌برداری از دارایی‌های فکری
- کمک به سرمایه‌گذاری و تجاری سازی دارایی‌های فکری و ایجاد تعاملات سازنده با صنعت
- فرهنگ سازی حقوق مالکیت فکری از طریق برگزاری همایش، کارگاه و کلاس درسی از جمله در قالب درس سمینار با دعوت از اساتید حقوق متخصص در حقوق مالکیت فکری و سایر صاحب‌نظران.

ماده ۶- اعضای کمیته مالکیت فکری دانشگاه به شرح زیر می باشد:

- معاون پژوهش و فناوری دانشگاه به عنوان رئیس کمیته
- معاون آموزش و تحصیلات تکمیلی
- مدیر فناوری و ارتباط با صنعت به عنوان دبیر کمیته
- مدیر امور پژوهشی
- یک نفر از اعضای هیات علمی به پیشنهاد رئیس کمیته و حکم رئیس دانشگاه.

تبصره ۱- به منظور رعایت مقررات و حقوق مالکیت فکری و مشاوره در زمینه های حقوقی و قراردادهای و رسیدگی به تخلفات و جرائم احتمالی یک نفر حقوقدان (ترجیحاً عضو هیات علمی) بدون حق رای در جلسات شرکت می کند.

تبصره ۲- در صورت نیاز و به منظور استفاده از نظریه کارشناسان، کارشناسان فنی هر موضوع حسب مورد به جلسه دعوت می شوند .

ماده ۷ - مدیر امور فناوری و ارتباط با صنعت به عنوان دبیر کمیته مالکیت فکری تعیین می - شود. انجام امور اداری مربوطه و پیگیری مصوبات کمیته مالکیت فکری و ارائه پیشنهادات اجرایی از اهم وظایف دبیر می باشد.

تبصره: امور اجرایی و اداری مربوط به دستاوردهای آموزشی نظیر پایان نامه ها با معاونت آموزش دانشگاه خواهد بود.

ماده ۸- تصمیم در خصوص قابلیت ثبت یا قابلیت تجاری سازی هر یک از انواع دارایی های فکری دانشگاه پس از ارایه درخواست به دبیرخانه مالکیت فکری، بر عهده کمیته مالکیت فکری است. دارایی هایی فکری مندرج در ماده ۳ در دفتر دارایی های فکری دانشگاه ثبت می شوند.

ماده ۹- دستاوردهای فکری تولید شده یا تحصیل شده بر اساس ماده ۳ لازم است توسط مجری یا پدیدآورنده به دبیرخانه کمیته مالکیت فکری گزارش شود تا ارزیابی اولیه در خصوص قابلیت ثبت، تجاری سازی و ارزش گذاری آن صورت گیرد. گزارش دستاورد فکری باید به صورت شرحی مکتوب، دقیق ، کامل و جامع به همراه تمامی مستندات باشد. به منظور سهولت و افزایش سرعت و کارایی، دبیرخانه اقدام به راه اندازی سامانه اینترنتی ثبت مالکیت فکری خواهد کرد تا امور به صورت سیستمی انجام گیرد.

ماده ۱۰- پس از اخذ گزارش، رایحه مستندات کامل و انجام اقدامات مربوطه وفق ماده فوق، کمیته ظرف مدت یک ماه در خصوص قابلیت ثبت یا تجاری سازی دارایی فکری و میزان حقوق مالی دانشگاه تصمیم گیری کرده و نتیجه را به مجری ابلاغ می کند.

تبصره- در هرگونه انتشار یا افشای اطلاعات مربوط به دارایی های فکری مندرج در ماده ۳، اعم از قابل ثبت یا غیرقابل ثبت، لازم است نام دانشگاه و میزان حقوق آن طبق این آیین نامه ذکر گردد.

ماده ۱۱- چنانچه کمیته مالکیت فکری با ثبت دارایی فکری موافقت نماید، گواهی ثبت مالکیت فکری به شخص ذینفع اعطا می شود. گواهی مزبور دلالت بر مالکیت معنوی و مادی شخص بر دارایی فکری داشته و همچنین بیانگر میزان مالکیت و درصد سهم پدیدآورنده، دانشگاه و حامی می باشد. گواهی مزبور دارای ارزش اقتصادی و معنوی بوده و همچنین در ارتقای علمی پدیدآورنده و کسب عناوین برتر در همایش پژوهشگران و اساتید نمونه موثر می باشد. سایر مزایای گواهی مزبور به موجب آیین نامه جداگانه تعیین خواهد شد.

مجری یا حامی موظف اند میزان حقوق مادی و معنوی دانشگاه را که در گواهی ثبت مالکیت بیان شده عینا در سایر نهادها نیز ذکر نمایند. عدم ذکر حقوق دانشگاه تخلف محسوب شده و دانشگاه بر اساس محتوای گواهی ثبت مالکیت فکری مبادرت به پیگیری های حقوقی خواهد نمود.

ماده ۱۲- در صورت وجود زمینه و شرایط تجاری سازی دارایی فکری، کمیته مالکیت فکری دانشگاه تصمیم مقتضی را با رعایت حقوق کلیه اشخاص ذی نفع در دارایی فکری اتخاذ می کند.

ماده ۱۳- هرگونه انعقاد قرارداد جهت تجاری سازی دارایی فکری، با نظارت و تایید معاونت پژوهش و فناوری و پس از بررسی عضو حقوقدان کمیته صورت می گیرد و اطلاعات مربوط به آن از جمله رونوشت معتبر کلیه اسناد مرتبط با آن در دفتری مخصوص ثبت و نگهداری می گردد.

ماده ۱۴- کلیه اشخاص مرتبط با موضوع این آیین نامه از جمله، و نه محدود به، رئیس، معاونین، نمایندگان و تصمیم سازان دانشگاه، مجریان، حامیان، دانشجویان، اعضای هیات علمی دانشگاه و کارکنان و کارشناسان و مشاوران فنی و غیرفنی درگیر در دارایی های فکری دانشگاه، متعهد به حفظ محرمانگی کلیه اطلاعات مربوط به دارایی های فکری از مرحله ایده پردازی و طرح برنامه پژوهشی تا مرحله تجاری سازی می باشند؛ همچنین متعهدند در خصوص هر یک از دارایی های

فکری، هیچ گونه اطلاعاتی را به هیچ دلیلی و تحت هیچ عنوانی به هیچ شخص ثالث غیرمرتبط افشا نکنند، مگر با تحصیل رضایت کتبی کلیه طرفین ذی نفع. همچنین ضروری است در هر قرارداد پایه و نیز دیگر آیین‌نامه‌های دانشگاه، به این تکلیف تصریح شده و ضمانت اجرایی مناسبی در صورت نقض این تعهد پیش بینی گردد.

فصل سوم: نحوه تخصیص حقوق مادی و معنوی دارایی‌های فکری

ماده ۱۵- کلیه حقوق معنوی هر یک از دارایی‌های فکری، متعلق به پدید آورنده است. پدیدآورنده به فرد یا افراد حقیقی اطلاق می‌گردد که یکی از مصادیق دارایی فکری را ایجاد کرده باشند. لکن، هرگونه ذکر حق معنوی دارایی‌های فکری، تشریح یا بهره برداری معنوی از آن، مانند تکثیر، توزیع، درج آن در رزومه، شرح آن در نشست‌های علمی کلاسی یا کنفرانسی و هر نشست علمی دیگر، اظهار آن در محیط دانشگاه و یا خارج آن، نمایش در وب سایت‌ها و وبلاگ‌ها و شبکه‌های اجتماعی منوط به کسب موافقت کتبی دانشگاه است، مگر اینکه در قرارداد پایه به نحو دیگری توافق شده باشد یا متعاقباً چنین اجازه کتبی از سوی دانشگاه اعطا شود.

ماده ۱۶ - میزان مالکیت دانشگاه، پدیدآورنده و حامی (اعم از حقیقی یا حقوقی) در حقوق عینی و مالی دارایی‌های فکری مندرج در ماده ۳ به شرح جدول زیر می باشد:

ردیف	نوع دارایی فکری	منشاء ایجاد دارایی	درصد مالکیت دانشگاه	درصد مالکیت پدیدآورنده‌ها	درصد مالکیت حامی یا شریک
اول	دارایی‌های فکری تولید شده	۱-۱-۳	۴۹	۵۱	-----
		۲-۱-۳	به نسبت سرمایه گذاری	۵۱	به نسبت سرمایه گذاری
		۳-۱-۳	۱۰	۹۰	-----
		۴-۱-۳	۲۰	۸۰	-----
		۵-۱-۳	۱۵	۸۵	-----
دوم	دارایی‌های فکری تحصیل شده	۱-۲-۳	۱۰	۹۰	-----
		۲-۲-۳	طبق قرارداد	طبق قرارداد	طبق قرارداد

تبصره ۱: درصد مالکیت پدیدآورندگان در بند ۳-۱-۴- در خصوص پایان نامه ها و رساله ها به شرح زیر هست: سهم دانشجو ۳۰ درصد، سهم استاد راهنما ۴۰ درصد (استاد راهنما اول ۲۵ درصد و استاد راهنما دوم ۱۵ درصد) و سهم استاد مشاور ۱۰ درصد (مشاور اول و دوم هر کدام ۵ درصد)

تبصره ۲: در خصوص بندهای ۳-۱-۵- و ۳-۱-۶- و ۳-۲-۱- در صورت وجود حامی سهم مالکیت حامی به نسبت سرمایه گذاری حسب مورد از ۸۵ درصد و ۹۰ درصد خواهد بود.

تبصره ۳: چنانچه کمیته تصمیم بگیرد دارایی فکری، علاوه بر قابلیت ثبت در دانشگاه، قابلیت ثبت در نهادهای ملی یا بین المللی و یا قابلیت تجاری سازی را نیز دارد، بنا به تصمیم کمیته به درصدهای مالکیت دانشگاه به میزان ۱ الی ۱۰ درصد افزوده شده و به همین میزان از درصد مالکیت سایر طرفها کاسته خواهد شد.

ماده ۱۷ - در صورتی که مجری به نوبه خود از شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی دیگری استفاده کند، مکلف است در قرارداد خود با اعضای تیم تحقیقاتی، حق مادی و معنوی هر کدام از آنها را در دارایی فکری احتمالی به طور دقیق معین نموده و در زمان امضای قرارداد پایه با دانشگاه، یک نسخه معتبر از آن را به دانشگاه تسلیم نماید.

ماده ۱۸- هر یک از ذی نفعان دارایی فکری می تواند حقوق مادی خود در دارایی فکری به شرح جدول فوق را به ذی نفع یا ذینفعان دیگر منتقل نمایند. لکن انتقال به اشخاص خارج از ذی نفع یا ذی نفعان اولیه دارایی فکری، منوط به تحصیل رضایت کتبی کلیه ذینفعان است. در صورتی که انتقال دهنده حق مادی دانشگاه باشد، همچنان می تواند بدون پرداخت هیچ گونه حق الامتیاز یا ما به ازای مالی، از دارایی فکری برای مقاصد تحقیقاتی و آموزشی به صورت غیرانحصاری و غیرقابل انتقال بهره مند شود.

ماده ۱۹- در صورتی که قالب همکاری دانشگاه، مجری و حامی غیر از یکی از حالات مندرج در جدول فوق باشد، طرفین به صورت مسالمت آمیز نسبت به تعیین سهم خود توافق خواهند نمود. در صورت عدم توافق، کمیته مالکیت فکری ظرف مدت ده روز به حل اختلاف و تعیین سهم طرفین خواهد پرداخت و برای این منظور میزان سهام ذی نفعان با در نظر گرفتن نزدیکترین حالت قابل انطباق در جدول فوق تعیین خواهد شد.

فصل چهارم: آیین توسعه، بهره برداری و تجاری سازی دارایی‌های فکری

ماده ۲۰- هرگونه توسعه و بهبود سازی در انواع دارایی‌های فکری مستلزم موافقت کتبی و صریح بین دانشگاه و مجری و حامی (در صورت وجود) می باشد. در صورت توافق، قرارداد جدیدی بین طرفین ذی نفع منعقد شده، و جزییات مورد نظر جهت توسعه و بهبود سازی بیان خواهد گردید.

ماده ۲۱- مهمترین قالبهای بهره برداری مادی از دارایی‌های فکری به شرح زیر می باشد:

الف- انتقال مالکیت دارایی فکری بدون داشتن هیچ گونه حق مادی،

ب- ایجاد مالکیت مشاع،

ج- واگذاری امتیاز بهره برداری با حفظ حق مالکیت سابق (لیسانس)،

د- تاسیس شرکت دانش بنیان،

ه- فروش محصول ایجاد شده.

تبصره- طرفین ذی نفع در دارایی فکری می‌توانند به استفاده از قالب‌های دیگری توافق نمایند؛ لیکن مفاد تمامی قالبها و قراردادها باید به تایید عضو حقوقدان کمیته مالکیت فکری برسد.

ماده ۲۲- قالب و شرایط تجاری سازی هر یک از دارایی‌های فکری توسط دفتر ارتباط با صنعت دانشگاه با همکاری عضو حقوقدان تدوین شده و به کمیته مالکیت فکری پیشنهاد می‌شود. هرگونه اقدام در این خصوص منوط به تصمیم کمیته مالکیت فکری دانشگاه است.

ماده ۲۳- دبیرخانه مالکیت فکری موظف هست به منظور ارزشگذاری، معرفی، تامین سرمایه و تجاری سازی دارایی‌های فکری دانشگاه، تمامی اقدامات و تمهیدات لازم در خصوص تسهیل و ورود دارایی‌هایی فکری به بازارهای دارایی‌های فکری در عرصه داخلی و بین المللی با بهره‌مندی از کارشناسان و مشاوران مربوطه از جمله مشاوران حقوقی و مالی را انجام دهد. افزون بر آن، به منظور فرهنگ سازی، ارزشگذاری و فراهم آوردن مقدمات تجاری سازی دارایی‌های فکری، موظف است تدابیر لازم را در خصوص تاسیس بازار دارایی‌های فکری دانشگاه صنعتی شاهرود اتخاذ نماید.

فصل پنجم: آیین حل و فصل اختلاف و نظارت بر دارایی‌های فکری

ماده ۲۴- در سطح ملی، هرگونه اختلاف بین دانشگاه و مجری، و یا دانشگاه و حامی و هر اختلافی که مربوط به هر یک از انواع دارایی فکری متعلق به دانشگاه، می باشد، توسط تیم داوری سه نفر معرفی شده از سوی کمیته مالکیت فکری دانشگاه، حل و فصل خواهد شد که عضو حقوقدان کمیته یکی از اعضای ثابت آن می‌باشد. رای تیم داوری پس از ابلاغ کتبی به طرفین قطعی و لازم‌الاجراست. در سطح فراملی، شیوه حل و فصل اختلاف رجوع به داوری یا هر روش توافقی دیگری است که در قرارداد مورد تصریح واقع می‌شود.

ماده ۲۵- نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه در ارتباط با کلیه دارایی‌های فکری از مرحله ایده پردازی تا تجاری سازی و پس از آن بر عهده کمیته مالکیت فکری است. این کمیته می تواند در هر قرارداد پایه و دیگر آیین‌نامه‌های مرتبط، با در نظر گرفتن اوضاع و احوال هر مورد، سازوکار خاصی را برای انجام وظیفه نظارتی خود اتخاذ نماید.

ماده ۲۶- این آیین‌نامه در ۲۶ ماده و ۸ تبصره تنظیم و در تاریخ ۱۳۹۷/۰۴/۱۰ در شورای دانشگاه تصویب شد و از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.